

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Kaupunkiympäristölautakunta

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 14.04.2026 16:00 -

Paikka Kaupungintalon Tornisali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Putula Toni	puheenjohtaja	
	Nikkilä Ville	varapuheenjohtaja	
	Gladostsuk Maksim	jäsen	
	Reponen Roosa	jäsen	
	Similä Neea	jäsen	
	Heikkinen Minna	jäsen	
	Suonpää Jouni	jäsen	
	Lindroos Mikko	jäsen	
	Laukka Tuisku	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Jaatinen Satu	jäsen	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Helminen Juha	suunnittelujohtaja, esittelijä	
	Lastikka Mika	kaupungininsinööri, esittelijä	
	Tuomi Emma	nuorisovaltuuston edustaja	
	Uotila Risto	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Helin Tuomas	kaavoitusarkkitehti, asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 16.05- / Ruolan ostoskeskus
	Särkkä Anna-Maaria	erityisasiantuntija, asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 16.25- / Luonnonsuojeluohjelma ja metsienhoidon periaatteet

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahti 9.4.2026

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
42	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
43	Pöytäkirjan tarkastajat	5
44	EUI (European Urban Initiative) -hankerahoituksen hakeminen	6
45	Valtuustoaloite vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentamiseksi kadunvarsipysäköinnissä ja kaupunkikonsernin omistamissa pysäköintilaitoksissa yhtiön mahdollisuuksien mukaan	9
46	Lahden kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2030	15
47	Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet	19
48	Asemakaavan muutosehdotus A-2706, Pohjoinen Liipolankatu 3 (K-Rauta), Laune	25
49	Sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten tontin 398-20-127-1 vuokraaminen Pihtikatu 1a	30
50	Oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättäminen	33
51	Lahden kaupungin lausunto Ympäristöministeriölle, Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön eräiksi siihen liittyviksi laeiksi	36
52	Mannerheiminkadun ja Sotkankadun katusuunnitelmat	40
53	Jalkarannantien, Kiikkulankatu, Vuorisenkatu, Kankolankatu, Sarvikatu katusuunnitelma	44
54	Valtuustoaloite: Mahdollistetaan talviulkoilureittien ylläpito vapaaehtoisten toimesta hallinnollisesti kevyellä menettelyllä	49
55	Tiedoksi merkittävät asiat	57
56	Muut asiat	58

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

42

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta

Esityslista

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

nro 4

43

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan jäsenet

Roosa Reponen ja Mikko Lindroos.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

44

EUI (European Urban Initiative) -hankerahoituksen hakeminen

1998/00.01.03.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki p. 050 387 8715

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että Lahden kaupunki osallistuu EUI-hankerahoituksen hakemiseen.

Perusteluosa

Lahden kaupunki osallistui kansainväliseen Europan 18 -arkkitehtikilpailuun, jonka tulos ratkesi marraskuussa 2025. Lahden kilpailutehtävä koski Urheilukeskuksen aluetta. Kilpailutehtävänä oli laatia alueelle pitkän aikavälin kokonaissuunnitelma keskustavision 2040 jatkoksi. Alueen kaupunkikuvallista ilmettä, vehreyttä, viihtyvyyttä sekä myös yhteyksiä ympäristöön tuli kehittää. Ensimmäisiä parannustoimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa hiihdon MM-kisoihin 2029 mennessä.

Europan 18 -arkkitehtuurikilpailulla saatiin tulevan yleissuunnittelun ja asemakaavoituksen lähtökohdiksi vaihtoehtoisia kaupunki- ja maisemakuvallisia ideoita, joita toteutetaan vaiheittain. Kokonaissuunnitelmassa alue on jaettu osiin,

joista ensimmäisenä on tarkoitus lähteä toteuttamaan Urheilukeskuksesta satamaan johtavan Satamaradanpolun osuutta, joka on kokonaissuunnitelmassa nimetty "Linear Parkiksi". EUI-hankerahoitusta haettaisiin tämän osuuden kehittämiseen.

European Urban Initiative EUI on Innovatiiviset toimet -hankerahoitusinstrumentti, jonka avulla voidaan ratkoa kestävän kaupunkikehityksen haasteita. Ohjelma kannustaa rohkeisiin kokeiluihin ja jopa riskinottoon. Hankkeiden tulee olla paikallisesti innovatiivisia, laadukkaita, paikkaperustaisia, osallistavia, kestäviä ja skaalattavia.

Avautuneessa haussa hakuteemoina ovat Policy Agenda for cities –teemat, joista Urheilukeskukseen liittyvät ainakin:

1. Kilpailukyky, digitalisaatio, innovaatio ja investoinnit,
4. Kohtuuhintainen, kestävä, laadukas ja inklusiivinen asuminen ja rakentaminen,
5. Ilmastotoimet, ympäristö ja puhdas energia

Hankkeen sisältö voi liittyä useaan hakuteemaan. Urheilukeskuksen osalta kehittäminen liittyy kohdan 1 osalta muiden muassa seuraaviin alateemoihin Uusien innovaatioiden ja teknologioiden kehittäminen ja käyttöönotto (esim. puhtaat ja kiertotalouden ratkaisut) sekä Kestävä ja vastuullinen matkailu. Teeman 4 alateemoista hankkeeseen liittyy Laadukas rakentaminen ja parempi elinympäristö. Teeman 5 mukaan voidaan rahoittaa mm. kaupunkiluonnon ja puuston lisäämistä.

Hankkeen hakuaika on 25.2.–15.6.2026. Hankkeiden kesto on kaksi vuotta.

Hankkeiden tulee olla osallistavia, ja niissä tulee olla mukana "delivery partners" (hankekumppanit, sidosryhmät ja asukkaat). Hanke ajoittuisi vuosille 2027–2028, eli sopivasti ennen vuoden 2029 MM-kisoja.

EUI rahoittaa enintään 2 M€ per hanke. Kaupunkien omarahoitusosuus on 20 % ja EUI:n osuus 80 % eli yhteensä voidaan hakea rahoitusta 2,5 M€:n hankkeelle. Koska jaossa on 60 M€, rahoitusta saa noin 30 hanketta.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Rahoitus edistäisi keskustavision mukaisia toimenpiteitä, joihin on jo Europan 18 -kilpailun tuloksena laadittu kokonaissuunnitelma. Hanke sijoittuisi kaupunkiympäristön palvelualueelle ja hankkeen omarahoitusosuus katettaisiin julkisen käyttöomaisuuden budjetista elinvoimahankkeista.

Toimivallan perusteena on Lahden kaupungin hallintosäätö 2026/10.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote pöytäkirjasta liikuntajohtaja, toimitilajohtaja, kasvupalvelujohtaja, ympäristöneuvontapäällikkö

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

45

Valtuustoaloite vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentamiseksi kadunvarsipysäköinnissä ja kaupunkikonsernin omistamissa pysäköintilaitoksissa yhtiön mahdollisuuksien mukaan

4602/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen, p. 044 416 3503

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Juha Rostedt ja 14 muuta valtuutettua jättivät 27.10.2025 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Lahden kaupungin tuoreen strategian mukaan kaupunki on uuden ajan yliopisto- ja ympäristökaupunki, joka on tehty kestäväksi. Tavoitteena on myös hiilineutraalius ensimmäisenä isoista kaupungeista.

Kaupungin itsensä keinot esim. liikenteen päästöjen rajoittamisessa ovat rajalliset, johtuen mm. kaupungin alueella sijaitsevista valtion teistä. Joitain asioita voi kuitenkin kaupunkikin tehdä, kuten kannustaa politiikallaan käyttämään vähäpäästöisiä ajoneuvoja keskusta-alueellaan. Näin keskustan vetovoimaa voidaan lisätä myös kestävästi. Siis porkkanoilla, ei kepeillä.

Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen minä ja allekirjoittaneet teemme aloitteen vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentamiseksi kadunvarsipysäköinnissä ja kaupunkikonsernin omistamissa pysäköintilaitoksissa yhtiön mahdollisuuksien mukaan. Esitämme, että normaalien pysäköintimaksujen hintoja alennetaan 50 %:lla ja asukas-/yrityspysäköintiä pysäköintityypistä riippuen 15–30 %:lla vähäpäästöisille, eli käytännössä sähköajoneuvoille esim. Helsingin kaupungin kriteerien mukaisesti.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentaminen olisi ympäristökaupungin arvojen mukaista, mutta käytännössä maksualennusten myöntäminen ei ole nyt mahdollista, koska se lisäisi töitä ja vähentäisi tuloja. Kaupunkiorganisaatio on juuri joutunut tekemään YT-neuvottelujen seurauksena henkilövähennyksiä ja karsimaan ei-lakisääteisiä työtehtäviä, eikä tähän tehtävään ole käytettävissä henkilöresursseja. Alennus vähentäisi kaupungin tuloja arviolta 70 000 euroa vuodessa ja sähköautojen osuuden lisääntyessä summa kasvaisi vuosittain. Lisäksi kannustevaikutuksen siirtymisessä sähköautoiluun arvioidaan olevan vähäinen, koska todellinen rahallinen säästö asukkaalle vuodessa olisi hyvin pieni verrattuna sähköauton korkeampaan hankintahintaan.

Sähköajoneuvoja koskevassa sääntelyssä on myös aiheellista huomioida niiden sosiaaliset vaikutukset. Ehdotetussa kannustimessa vaikutukset kohdistuisivat autoilun juokseviin kuluihin, eikä hankintahintaan, mikä on käytännössä suurin

kynnys päästöttömän ajoneuvon hankinnalle. Ehdotetulla tavalla positiiviset vaikutukset kohdistuisivat pääsääntöisesti hyvätuloisiin, jo sähköauton hankkineisiin kotitalouksiin.

Näillä perusteilla esitetään vastauksena, että kaupunki ei ota käyttöön sähköautoille pysäköintimaksualennuksia.

Perustelut vastaukselle

Vertailukaupunkina Helsinki

Helsingissä on käytössä täyssähköautoille 50 % alennus kadunvarsipysäköinnin maksuissa. Helsingin lisäksi vastaava alennus on ollut käytössä Espoossa, joka on maaliskuussa tekemällään päätöksellä luopunut sen käytöstä. Myös Helsinki suunnittelee alennuksesta luopumista. Tietojemme mukaan muualla Suomessa ei vastaavaa alennusta ole käytössä.

Helsingissä alennus on tarkoitettu väliaikaiseksi kannustimeksi ja kaupunki on päättänyt, että "tulevaisuudessa pysäköintimaksujen alennus tulee poistumaan myös täyssähköajoneuvojen osalta. Kaupunki kannustaa jatkossa muilla keinoin siirtymää päästöttömään liikenteeseen." Helsingissä alennusta saa myös asukaspysäköintitunnuksen maksuista.

Helsingin kaupungilla käytössä oleva prosessi alennuksen myöntämisessä vaatii käsityötä lupien käsittelyssä, eikä automatisoitua vaihtoehtoa ole käytettävissä. Kaupungin ylläpitämään vähäpäästöisten ajoneuvojen rekisteriin tallennetaan rekisterinumero, merkki ja malli ajoneuvon omistajan tai haltijan pyynnöstä sitten, kun tiedot on tarkistettu Traficom ajoneuvorekisteristä. Kaupunki toimittaa tiedot pysäköintimaksuoperaattoreille. Merkintä rekisterissä on voimassa kaksi vuotta, jonka jälkeen pyyntö tulee uusiksi ja tiedot tarkistaa. Alennuksen voivat saada muutkin kuin helsinkiläiset.

Mahdollinen alennuskäytäntö Lahdessa

Päijät-Hämeessä on 4600 täyssähköistä henkilö- tai pakettiautoa, joista 3000 Lahdessa. Lahti-Pisteen arvion mukaan Helsingin kuvausta vastaava lupaprosessi Lahdessa vaatisi työaikaa 4–5 henkilötyökuukautta vuodessa, jos puolet maakunnan sähköauton omistajista hakeutuisi alennusrekisteriin. Jos Helsingin mallin mukaisesti lupa tulisi uusia kahden vuoden välein, ei työmäärä tulevinakaan vuosina vähene, kun ottaa huomioon, että sähköautokanta kasvaa tällä hetkellä 40 % vuosivauhdilla. Tähän työtehtävään ei ole resursseja.

Taloudellisesti menetys kaupungille olisi noin 70 000 euroa vuodessa laskettuna nykyisellä sähköautojen osuudella autokannasta. Nyt tuloja maksullisesta kadunvarsipysäköinnistä on 2,5 milj. euroa vuodessa ja sähköautoja 5,4 % autokannasta. Vaikutus tulisi kasvamaan sähköautojen osuuden lisääntyessä.

Maksualennus kannustimena sähköauton hankintaan

Jos henkilö pysäköi Lahden keskustassa kahdesti viikossa ja kun nykyään 1-vyöhykkeellä keskimääräinen kertapysäköinnin maksu on 2 euroa, tulisi 50 % alennuksella kuukausittainen säästö olemaan alle 10 euroa ja vuosittainen noin 100 euroa. Tämän kannustevaikutus auton hankinnassa uskotaan olevan hyvin vähäinen.

Lahdessa on juuri toteutettu puolen vuoden kokeilu, jossa lauantaisin pysäköinti oli puolet halvempaa kuin normaalisti. Tämän vaikutus pysäköintimääriin oli olematon. Kokeilun tulos viittaa siihen, että maksualennuksella ei ole vaikutusta keskusta-asioinnin tiheyteen tai keston.

Muut pysäköintiluvat

Helsingissä sähköautoille myönnetään alennusta 17–25 % asukaspysäköintitunnuksen maksuista. Lahdessa käytössä oleva järjestelmä ei mahdollista autokohtaista alennusta asukaspysäköintimaksusta. Lahdessa tämän vaikuttavuus olisi Helsinkiin verrattuna vähäinen, koska meillä asukaspysäköinti on

puolet halvempaa kuin Helsingissä ja järjestelmä on käytössä vain rajatulle osalle keskustakiinteistöjä.

Pysäköintilaitokset

Aloitteessa esitetään, että alennus otettaisiin käyttöön myös kaupunkikonsernin omistamissa pysäköintilaitoksissa yhtiön mahdollisuuksien mukaan. Lahden Pysäköinti Oy näkee, että yhtiö toteuttaa jo nyt toiminnassaan monin tavoin hiilineutraalius- ja ympäristökaupunkitavoitteita. Yhtiöllä ei ole taloudellisia edellytyksiä myöntää sähköautoille alennuksia pysäköintimaksuista, koska sähköautojen pysäköinti aiheuttaa yhtä paljon kuluja kuin polttomoottoriautojen. Lisäksi pysäköintilaitoksissa olevien sähköautojen latauslaitteistojen ylläpidosta tulee yhtiölle kuluja. Suomessa missään julkisessa pysäköintilaitoksessa ei ole vastaavia alennuksia käytössä.

Muut sähköautoilun edistämisen keinot

Kaupunki pyrkii vauhdittamaan siirtymistä sähköiseen ja päästöttömään liikenteeseen. Valmisteilla on esitys siitä, millä ehdoilla yksityiset yritykset voivat saada lupia tuoda kadunvarsille ja yleisille pysäköintialueille julkisia latauspisteitä. Myös raskaan liikenteen julkisia latausasematarpeita selvitetään. Kaupunginhallituksen 2.3.2026 § 51 päätöksen mukaisesti kaupungin omat ajoneuvohankinnat tulevat ensi vuodesta lähtien olemaan pääsääntöisesti täyssähköisiä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv:

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Liitteet

Numero Otsikko

- 1 Valtuustoaloite Vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentamiseksi kadunvarsipysäköinnissä (peitetty)

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

46

Lahden kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2030

1921/11.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

erityisasiantuntija Anna-Maaria Särkkä,

suunnittelujohtaja Juha Helminen ja

rakennus- ja ympäristövalvonnanjohtaja Mika Kemppainen

Lisätietojen antaja suunnittelujohtaja Juha Helminen p. 050 387 8710.

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy Lahden kaupungin luonnonsuojeluohjelman 2030.

Perusteluosa

Lahden strategisena tavoitteena on olla ympäristökaupunki. Kaupungilla on tehty päätökset hiilineutraalisuudesta ja luontoposiitiivisuudesta. Lisäksi on hyväksytty kaupungin viheralueohjelma. Luonnonsuojeluohjelma tukee omalta osaltaan kaupungin tavoitteita ja hyväksytyjä ohjelmia. Lisäksi se vastaa EU:n sisällä asetettuihin luonnonmonimuotoisuustavoitteisiin, joista keskeisenä on luonnonsuojelualueiden pinta-alan kasvattaminen. Luonnonsuojeluohjelman avulla

Lahden kaupunki toteuttaa myös luonnonsuojelulain mukaista lakisääteistä velvollisuuttaan edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua sekä maisemansuojelua alueellaan. Lahden ainutlaatuista luontoa voi suojella vain Lahdessa.

Lahden luonnonsuojeluohjelma on jatkotyö kaupungin ympäristöohjelmalle (KH 18.6.2018 § 178), jossa asetettiin tavoitteeksi ohjelman laatiminen ja suojelualueiden kokonaispinta-alan nostaminen viiteen prosenttiin (5 %) vuoteen 2030 mennessä.

Luonnonsuojeluohjelman tavoitteena on säilyttää Lahden luonnon tyypillisiä ja harvinaisia piirteitä, kuten lajeja ja luontotyyppejä, täydentää olemassa olevaa luonnonsuojelualueverkostoa, ylläpitää eläinten ja kasvien liikkumiselle tärkeitä ekologisia yhteyksiä ja suojelualueiden kytkeytyneisyyttä.

Luonnonsuojeluohjelmassa on priorisoitu suojeltavat kohteet ja asetettu ne toteutusjärjestykseen. Ohjelma ohjaa uusien suojelualueiden perustamista ja alueiden hoidon ja käytön suunnittelua. Ohjelmaan on pyritty sisällyttämään mahdollisimman laaja-alaisia ja erityyppisiä suojelukohteita.

Luonnonsuojeluohjelmassa on esitetty kaupungin maille yhteensä 33 uutta luonnonsuojelualueita, yhteispinta-alaltaan noin 850 hehtaaria.

Kohteiden suojelusta laaditaan erilliset kunnalliset suojelupäätökset ja suojeluhakemukset LVV:lle (Lupa- ja valvontavirasto), joiden yhteydessä täsmennetään kohteiden tarkat rajaukset ja kunkin kohteen suojelumääräykset. Hakemusten yhteydessä määritetään myös suojelun ulkopuoliset noin 30 metrin levyiset vaihettumisvyöhykkeet asutukseen ja katuihin. Vaihettumisvyöhykkeiden avulla pyritään estämään lahoavien vaaraa aiheuttavien puiden kaatuminen tonteille ja kaduille sekä mahdollistetaan alueiden kustannustehokkaampi hoitaminen. Vaihettumisvyöhykkeiden vuoksi kohteiden pinta-alat pienenevät jonkin verran. Kohteiden suojelusta haetaan Metso-korvauksia valtiolta niin kauan kuin se on mahdollista.

Luonnonsuojeluohjelmaa on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri organisaatioiden välillä. Ohjelmaa on esitelty päättäjille kaupunkiympäristölautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja valtuustoseminaarissa. Lisäksi ohjelmaa on esitelty asukkaille. Valmistelusta saadun palautteen perusteella ohjelmaa on tarkennettu.

Valtaosa uusista suojelukohteista (33 kpl) on yleiskaavassa 2035 (Y-205) retkeily- ja ulkoilualueita (VR, VR/S, 10 kpl) sekä lähivirkistys-alueita (VL, 12 kpl). Maa- ja metsätalousmerkinnällä (M, MU, MY) on yleiskaavassa 8 kohdetta. Loput 3 kohteista ovat yleiskaavassa suojelumerkinnällä SL. Kohteilla ei ole ristiriitaintressejä kaavoituksen tai virkistyskäytön kanssa.

Luonnonsuojeluohjelman keskeisiä vaikutuksia (EVA) on tarkasteltu erillisessä asiantuntija-arviossa (Sitowise 8.5.2025). Tarkasteltavia vaikutuksia olivat kuntalaisvaikutukset, organisaatio- ja henkilövaikutukset, talousvaikutukset ja ympäristövaikutukset.

Lahdessa on tällä hetkellä 54 luonnonsuojelualueita, yhteispinta-alaltaan 1067 hehtaaria. Kaupunki on merkittävä suojelualueiden perustaja, sillä se omistaa suojelualueista peräti 88 %. Luonnonsuojeluohjelman toteuttamisen jälkeen Lahden suojelupinta-ala on 1917 hehtaaria, mikä on 3,7 % kaupungin kokonaisalasta ja noin 25 % kaupungin omistamasta metsäpinta-alasta. Suojelualueverkostoa on tavoite jatkossa laajentaa yksityisten maanomistajien suojelupanoksella ja kaupungin mahdollisilla uusilla hankinnoilla.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kyla: kh

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Liitteet

Numero Otsikko

2 Lahden kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2030

3 Asiantuntija-arvio Lahden luonnonsuojeluohjelman keskeisistä vaikutuksista (EVA)

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

47

Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet

1662/10.03.01.07/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

erityisasiantuntija Anna-Maaria Särkkä p. 050 559 4183

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla on 6 900 hehtaarin metsäomaisuus, jonka hoidon ja käytön periaatteet on uudistettu Viheralueohjelman (KV 9.12.2024 § 131) mukaisesti. Edellisen kerran periaatteet on laadittu vuonna 2014 osana Lahden ensimmäistä viheralueohjelmaa.

Lahden kaupungin metsät luonnonsuojelualueineen muodostavat kattavan ja monipuolisen verkoston, jonka helppo saavutettavuus mahdollistaa aktiivisen virkistyskäytön ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen. Lahden kaupungin omistamat metsät kattavat n. 20 % kaupungin koko metsäpinta-alasta, joka

valtaosin on yksityisessä omistuksessa. Lahden kaupunki omistaa metsätiloja lisäksi myös Sysmässä n. 200 hehtaaria.

Lahdessa metsät ovat lähellä asukkaita. Lahti on osa laajaa Unesco Salpausselkä Geoparkia. Toimivat monikäyttöiset ulkoilumetsät maisemallisesti arvokkailla alueilla mahdollistavat myös matkailuelinkeinon kasvun. Kaupungin laajentuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä jäljelle jäävien metsäalueiden merkitys asukkaille korostuu.

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet koskevat Lahden kaupungin omistamia metsiä Lahdessa ja muiden kuntien alueella. Periaatteet ohjaavat metsänhoidon ja käytön suunnittelua ja toteutusta.

Periaatteissa on sovitettu yhteen sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys sekä turvattu virkistyskäytön edellytykset ja luonnon monimuotoisuus. Periaatteiden päivityksessä on huomioitu metsien ilmastovaikutukset, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, virkistysalueiden kasvanut käyttöaste ja Nastolan kuntaliitoksen myötä lisääntynyt metsäpinta-ala. Uusin tutkimustieto metsänhoidon menetelmistä, monimuotoisuuden tilasta ja hyvinvointivaikutuksista on otettu huomioon. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyviä toimenpiteitä esitetään aiempaa laajemmin.

Metsien hoidon ja käytön painopisteet on linjattu Viheralueohjelma 2035:ssä. Kaupungin metsiä koskevat hiilineutraaliustavoitteet ja toimenpiteet on linjattu Ilmasto-ohjelmassa (KH 2.3.2026 § 51). Luontoposiitiivisuutta koskevat tavoitteet on linjattu Luontoposiitiivisuustiekartassa (KH 21.1.2026 § 13). Metsäalueille perustettavat suojelualueet linjataan Luonnonsuojeluohjelmassa. Lahopuun määrä- ja laatutavoitteet linjataan Viheralueohjelman mukaisesti laadittavassa lahopuuhjeessa ja vieraslajien torjunta Vieraslajien torjuntaohjelmassa.

Tiivistelmä periaatteista

Kaupungin metsiä hoidetaan monitavoitteisesti eri käyttömuodot, maisema- ja luontoarvot sekä metsien ja puuston elinvoimaisuus, terveys ja muutoksiin sopeutumiskyky turvaten ja vahvistaen. Hoidossa painotetaan erilaisten tavoitteiden yhteensovittamista.

Ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeudutaan aktiivisesti. Puuston elinvoimaisuutta turvataan oikeaan aikaan ja laadukkaasti toteutetuilla toimenpiteillä, mikä ylläpitää puuston hyvää kasvua. Metsikkö- ja puustorakennetta monipuolistetaan sekä luonnon monimuotoisuutta lisätään. Yksilajisia tasaikäisiä metsiköitä, erityisesti kuusikoita, kehitetään suunnitelmallisesti ilmastomuutokseen paremmin sopeutuviksi sekametsiksi.

Kaupunkimetsien käsittelyssä otetaan korostetusti huomioon virkistys-, monimuotoisuus- ja maisema-arvot sekä alueen muut erityispiirteet. Virkistymetsissä ja maisemakohteilla suositaan ensisijaisesti jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta.

Kaupungin metsäverkoston kytkeytyneisyyttä lisätään. Puustoiset ekologiset yhteydet turvataan aktiivisella ja ennakoivalla metsänkäsittelyllä. Metsien luontoarvoja suojellaan ja luontotyyppejä hoidetaan arvojen lisäämiseksi. Lahopuun määrää lisätään.

Metsien hoito on taloudellista ja kestävää. Kaupunkimetsien hoitoa arvioidaan kokonaisuutena, johon sisältyvät myös pitkän aikavälin hyvinvointi- ja ympäristöhyödyt. Hoitotoimien kulut katetaan hakkuista saatavilla tuloilla. Metsänhoidon toteutustyöt hankitaan tilaajamallin mukaisesti yksityisiltä palveluntuottajilta.

Vaikutusten arviointi

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteilla on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia. Ne edistävät ilmastonmuutoksen hillintää ja vaikuttavat

osaltaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen. Metsien ja puuston ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistuu. Periaatteet lisäävät suunnitelmallisesti luonnon monimuotoisuutta sekä vahvistavat ekologisen verkoston kytkeytyneisyyttä.

Periaatteilla on positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, turvallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Kosketuksella monimuotoiseen luontoon on positiivisia terveysvaikutuksia. Metsäalueet muodostavat jatkumon luonnontilaisesta hoidettuun tarjoten mahdollisuuksia eri käyttötavoille ja käyttäjäryhmille. Ne edistävät liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa ja alueiden kestävä virkistyskäyttö turvataan. Metsämaiseman elämyksellisyyttä ja turvallisuutta ylläpidetään. Asuinalueiden viihtyisyydestä huolehditaan ja lähimaisemia hoidetaan erityisesti asutuksen läheisyydessä ja reittien varsilla.

Talousvaikutukset liittyvät taloudellisuuteen ja kestävyYTEEN. Metsäomaisuuden arvo turvataan pitkällä aikavälillä huolehtimalla metsien ja puuston ilmastonmuutokseen sopeutumisesta, puuston kasvukunnosta ja oikea-aikaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Metsien hoitotoimien menot katetaan niistä saatavilla tuloilla. Metsäalueiden monitavoitteisuus, pirstaleisuus ja pienipiirteisyys lisäävät metsähoidon kustannuksia, mutta periaatteiden mukainen hoitotöiden kohdentaminen lisää kustannustehokkuutta.

Periaatteilla on jonkin verran organisaatiovaikutuksia. Ne linjaavat kaupungin yhteiset toimintatavat metsien hoitoon ja käyttöön, parantavat eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja tuovat tehokkuutta resurssien käyttöön. Metsähoidon suunnittelun ja toteutuksen monitavoitteisuus lisää jonkin verran henkilöstön kuormitusta ja pidentää prosessien ajallista kestoaa.

Yhteydet strategiaan

Lahden kaupungin strategian 2035 tavoitteena on olla hiilineutraali ensimmäisenä suurista kaupungeista ja luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä. Metsien hoito-

ja käyttöperiaatteet edistävät osaltaan näitä tavoitteita. Periaatteet tukevat myös tavoitteita vahvistaa puhdasta, monimuotoista luontoa ja edistää liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Ne edistävät asuinalueiden viihtyisyyttä sekä tukevat tavoitetta houkutella kasvavia matkailijamääriä. Taloudellisia tavoitteita vastaa, että metsien hoito on taloudellista, kestävää ja hoitotoimien kulut katetaan niistä saatavilla tuloilla.

Vuorovaikutus metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden laadinnassa

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet on linjattu laajassa yhteistyössä asukas- ja muun sidosryhmäkuulemisen sekä kaupungin sisäisen yhteistyön ja Kaupunginvaltuuston, Kaupunginhallituksen ja Kaupunkiympäristölautakunnan tuottaman palautteen pohjalta omana virkатыönä.

Asukkaiden ja sidosryhmien näkemyksiä on kerätty mm. Viheralueohjelman asukas- ja sidosryhmäkyselyssä (2023) ja Kaupunkiluonnon illassa (9/2024). Metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden päivityksestä järjestettiin työpaja 3.12.2025, johon osallistui päättäjiä, viranomaisia ja yhdistyksiä. Luonnos oli nähtävänä 28.1.-22.2.2026 OmaLahdessa ja siitä saatiin 22 palautetta.

Kaupunkimetsien toivotaan palvelevan mahdollisimman hyvin sekä virkistyskäyttöä että luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Metsät ovat suosittuja ulkoilualueina ja niillä on tärkeä rooli lahtelaisten fyysisen kuin henkisen hyvinvoinnin tukemisessa. Kosketuksella monimuotoiseen luontoon on sairauksia ennaltaehkäiseviä vaikutuksia. Toimivat monikäyttöiset ulkoilumetsät maisemallisesti arvokkailla alueilla mahdollistavat myös matkailuelinkeinon kasvun.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

4	Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet
---	---

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

48

Asemakaavan muutosehdotus A-2706, Pohjoinen Liipolankatu 3 (K-Rauta), Laune

3669/10.02.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski p. 050 398 5113

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2706.

Perusteluosa

Suunnittelualue käsittää osoitteessa Pohjoinen Liipolankatu 3 olevan liiketontin, jolla sijaitsee Launeen K-Rauta. Suunnittelualue rajautuu eteläpuolelta Pohjoiseen Liipolankatuun, itäpuolella Ajokatuun, pohjoispuolella Saksalankatuun ja länsipuolella Launeenpuistoon sekä Uudenmaankatuun. Kaavatyön tavoitteena on vähittäiskaupan suuryksikön salliminen nykyistä tilannetta vastaavaksi.

Asemakaavan muutos tehdään kaupungin omasta aloitteesta.

Alueidenkäyttölain 71 d §:n mukaisesti vähittäiskaupan suuryksikköä ei saa sijoittaa maakunta- tai yleiskaavan keskustatoiminnoille tarkoitetun alueen ulkopuolelle, ellei alue ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan vähittäiskaupan suuryksikön

sijoittaminen tontille nykytilanteen mukaisesti (km). Kaavalla ei kuitenkaan sallita

päivittäistavarakauppaa. Liittymäkieltomerkintä poistetaan nykyisen liittymän kohdalta Ajokadulta ja uusi liittymäkieltomerkintä lisätään osalle Pohjoisen Liipolankadun puoleista tontin rajaa. Kaavaan lisätään pohjaveden suojelua ja polkupyöräpysäköintiä koskevat määräykset. Muilta osin kaavalla ei muuteta aiemman asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.

Lahden kaupungin strategia 2035 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.10.2025. Strategian 2035 mukaisesti kaavalla tuetaan yrityksen menestystä alueella sekä parannetaan osaltaan kohteen vetovoimaisuutta investointikohteenä. Kaava rakentaa strategian mukaisesti osaltaan inspiroivaa, kestäväää ja saavutettavaa kaupunkia.

Vaikutusten arviointi

Kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia, vaan sillä todetaan nykyinen käyttötarkoitus tontilla. Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia luonnonympäristöön johtuen tontin rakennetusta nykytilasta. Kaavan lähiympäristössä ei ole tiedossa olevia ja herkästi häiriintyviä luontokohteita. Kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen pohjaveteen maaperäolosuhteiden takia. Suunnittelualan itäpuolella olevaa Paskurinojaa koskien ei esitetä muutoksia nykytilanteeseen nähden. Kaava tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen niin liikenneverkon kuin kunnallisteknisen verkostonkin osalta. Kaavalla sallitaan aiemmin toteutettu Ajokadun puoleinen liittymä poistamalla asemakaavasta siltä kohdin liittymäkieltoa koskeva merkintä. Suunnitteluala on hyvin saavutettavissa julkisilla liikennemuodoilla, mikä osaltaan vähentää liikenteellisiä vaikutuksia. Kestävien kulkumuotojen hyödyntäminen suunnittelualaella on hyvin mahdollista alueen tukeutuessa läheisyydessä oleviin joukkoliikennereitteihin sekä kävely- ja pyöräilyreitteihin. Kaava edistää elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymistä alueella mahdollistamalla vähittäiskaupan suuryksikön sijainti tontilla nykytilannetta vastaavasti.

Vaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Kaavan taloudelliset vaikutukset kaupungille

Kaavan toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kunnallisteknisiä tai muita kustannuksia.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Koska kyseessä on vaikutuksiltaan vähäinen asemakaava, vireilletulosta ilmoitetaan osallisille kaavaluonnoksen kuulemisen yhteydessä ilman erillistä kuulutusta. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 30.10.-13.11.2025, missä yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyöhön liittyvää aineistoa pidetään nähtävillä kaavahankkeen kotisivulla internetissä.

Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettyinä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaavan muutos ei vaadi maankäytösopimusta.

Kaavaehdotuksesta saatu lausunto

Asemakaavan muutosehdotus on ollut alueidenkäyttölaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 15.1.-16.2.2026. Kaavaehdotuksesta saatiin pyydettyinä yksi ehdotusvaiheen lausunto Lupa- ja valvontavirastolta, jolla ei ollut kaavaehdotuksesta huomautettavaa.

Toimivallan peruste

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupungin hallintosääntö 2026/10, Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukko: Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kyla 2: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Kesko Oyj, PL 1, 00016 KESKO, sähköinen tiedoksianto Lupa- ja valvontavirastolle

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:

kuulutus Lupa- ja valvontavirasto,

kuulutus + kartta Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus + kartta Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 16.12.2025

§ 161

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavan muutosehdotuksen A-2706 julkisesti nähtäville.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Liitteet

Numero	Otsikko
5	A-2706 Kaavaselostus ja seurantalomake
6	A-2706 Kaavaehdotuskartta
7	A-2706 Luonnosvaiheen lausunnot
8	A-2706 Ehdotusvaiheen lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

49

Sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten tontin 398-20-127-1
vuokraaminen Pihतिकatu 1a

2027/10.00.02.01/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

maankäyttöinsinööri Petri Solonen, p. 050 398 5396

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää vuokrata Varkka Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun Kerinkallion kaupunginosan sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen 20127 tontin 1 (398-20-127-1) seuraavilla ehdoilla:

1. Tontin elinkustannusindeksiin sidottu vuosivuokra on 10 200 euroa.
2. Tontin vuokra-aika on 50 vuotta.
3. Vuokralaisen tulee rakentaa tontille noin 1 200 k-m²:n kokoinen erityisryhmien palveluasumisen rakennus kahden (2) vuoden kuluessa tontin maanvuokrasopimuksen allekirjoittamisesta lukien.
4. Muutoin noudatetaan tavanomaisia rakentamattomien yleisten rakennusten tonttien luovutusehtoja.

Luovutusehdot ovat voimassa 30.6.2026 saakka.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Perusteluosa

Tiivistelmä

Kaupunki vuokraa sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten tontin erityisryhmien palveluasumisen toteuttamista varten 10 200 euron vuosivuokralla.

Taustaa

Varkka Oy:n edustaja on ilmoittanut yhtiön haluavan vuokrata perustettavan yhtiön lukuun Kerinkallion kaupunginosan korttelialueen 20127 tontin 1 osoitteessa Pihtikatu 1a. Yhtiön tavoitteena on rakentaa tontille noin 1 200 k-m²:n kokoinen 27 paikkainen erityisryhmien (kehitysvammaisten) palveluasumisen yksikkö Esperin Hoitokodille.

Esperi Hoitokoti tarjoaa yksilöllistä ja laadukasta ympärivuorokautista palveluasumista kehitysvammaisille. Palveluratkaisut räätälöidään asiakkaan tarpeisiin yhdessä palvelun tilaajan kanssa. Esperin siirtää Puotikatu 3:ssa sijaitsevan toimintansa Pihtikadulle toteutettavaan yksikköön.

Tontti 1 on asemakaavan sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YS). Tontin pinta-ala on 5 676 m² ja rakennusoikeus 1 200 k-m². Tontin rakennusoikeuden yksikköhinnaksi on arvioitu yleisten rakennusten tonteista tehtyjen ulkopuolisten arviokirjojen, toteutuneiden luovutusten ja kokemuksen perusteella 170 €/k-m². Tontin hinnaksi saadaan em. yksikköhinnalla 204 000 €, josta 5 %:n vuosivuokra on 10 200 €.

Esitys

Kaupunkisuunnittelun vastualue esittää, että kaupunki vuokraa tontin 1 Varkka Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun 50 vuodeksi. Rakentamisveloitteeksi esitetään noin 1 200 k-m², joka tulee toteuttaa kahden vuoden kuluessa tontin

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

maanvuokrasopimuksen allekirjoittamisesta lukien. Tontin elinkustannusindeksiin sidotuksi vuosivuokraksi esitetään 10 200 €.

Esityksen strategianmukaisuus

Esitys tukee osaltaan LAHTI 2035 Tehty kestäväksi strategian tavoitteiden saavuttamista

- olemme vetovoimainen investointikohde sekä ihanteellinen kasvualusta kaikenkokoisten yritysten menestystarinoille

- lisäämme kokonaisturvallisuutta ja yhteisöllisyyttä kaikissa elämänvaiheissa yhdessä kumppaneiden kanssa

Vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutusten ennakoarviointi on tehty alueen asemakaavoituksen yhteydessä.

Asianosaisina

Varkka Oy

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Varkka Oy

Liitteet

Numero Otsikko

9 Kartta tontista 398-20-127-1 Pihtikatu 1a

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

50

Oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättäminen

255/02.08.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

maankäyttövalmistelija Mia Laavola p. 044 482 0863

juristi Lauri Uski p. 044 482 6810

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Lautakunta päättää jättää oikaisuvaatimuksen tutkimatta.

Perusteluosa

Maanvuokralainen on hakenut 9.2.2026 maksuaikaa maanvuokralaskuille 62182963 ja 62182575. Suunnittelujohtaja on hylännyt maksuaika-anomukset päätöksellään 6.3.2026 § 34. Maksuaika-anomukset on hylätty, sillä hakijalla on maksamatta aiempia maanvuokralaskuja, joille kaupunki on myöntänyt maksuaikaa.

Suunnittelujohtajan päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle 6.3.2026 sähköisesti. Asianosainen on kuitenkin vaatinut 23.3.2026 puhelimitse, että muutoksenhakuaika lasketaan tavanomaisen tiedoksiantoajan mukaan. Sähköisesti tiedoksi annettu päätös olisi katsottu tulleen tiedoksi 9.3.2026 ja tavanomaisen tiedoksiannon mukaan 13.3.2026.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Kuntalain 138 §:ssä todetaan, että oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain 6 §:n mukaan muutoksenhakemus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Saman lain 2 §:n mukaan sitä päivää, josta muutoksenhaku aika lasketaan alkavaksi ei lueta määräaikaan.

Hallintolain 49 a §:n mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelyssä sovelletaan hallintolakia, jollei hallintolain 7 a luvussa tai muualla erikseen toisin säädetä.

Oikaisuvaatimus on hallintolain 49 d §:n mukaan tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle.

Hallintolain 49 c §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta, jos sitä ei ole tehty määräajassa.

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 6.3.2026.

Muutoksenhaku aika on päättynyt 23.3.2026.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on kuitenkin vaatinut, että muutoksenhaku aika lasketaan tavanomaisen tiedoksisaantiajan mukaan.

Muutoksenhaku aika olisi oikaisuvaatimuksen tekijän oman laskutavankin mukaan päättynyt 27.3.2026. Oikaisuvaatimus on toimitettu Lahden kaupungin kirjaamoon 30.3.2026 kello 14:40. Oikaisuvaatimus on saapunut myöhässä.

Kaupunkiympäristölautakunta jättää tutkimatta oikaisuvaatimuksen suunnittelujohtajan tekemästä viranhaltijapäätöksestä 6.3.2026 § 34, koska oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Toimenpiteet

Ote: Maanvuokralainen, kaupunkisuunnittelu/Laavola

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

51

Lahten kaupungin lausunto Ympäristöministeriölle, Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1435/03.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kunnossapitopäällikkö Pasi Leppäaho, p. 050 398 5729

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon ympäristöministeriölle yhdyskuntarakentamislainsäädännöstä sekä eräistä siihen liittyviksi laeista. Kaupungininsinöörille varataan mahdollisuus tehdä lausuntoon teknisiä muutoksia.

Perusteluosa

Ympäristöministeriö on julkaissut lausuntopyynnön diaarinumero VN/36213/2025 liittyen Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännöstä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausuntoaika on 9.3.-4.5.2026. Annetut lausunnot ovat julkisia.

Ympäristöministeriö on kuvannut lausuntopyynnön saatteessaan lain valmistelun johdantoa, taustaa ja tavoitteita; alla kohdat 1-3.

1. Johdanto

Yhdyskuntarakentamislain valmistelun tarkoituksena on uudistaa säännökset, jotka koskevat kuntien katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa, teknisten verkkojen sijoittamista kuntien yleisille alueille, katutöiden ohjaamista sekä hulevesiä koko rakennetussa ympäristössä. Säännökset sisältyvät nykyiseen alueidenkäyttölakiin (132/1999, ent. maankäyttö- ja rakennuslaki), lakiin kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978; kunnossapitolaki) sekä maankäyttö- ja rakennusasetukseen (895/1999).

2. Tausta

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus käynnistyi vuonna 2018.

Uudistuksessa MRL korvataan neljällä uudella lailla: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Lisäksi kunnossapitolaki tuodaan osaksi yhdyskuntarakentamislakia.

Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. MRL:n jäljelle jääneen osan nimi muutettiin alueidenkäyttölakiksi. Valmisteilla on uusi alueidenkäyttölaki, joka sisältää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, kaavoitusjärjestelmän ja merialuesuunnittelun. Hallituksen esitys uudesta alueidenkäyttölaista on tarkoitus antaa eduskunnalle kevään 2026 aikana.

Muut osat uudistettavasta kokonaisuudesta sisältyvät yhdyskuntakehittämislakiin ja yhdyskuntarakentamislakiin ja niitä on valmisteltu yhtäaikaaisesti. Valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka toimikausi oli 1.12.2023-30.9.2025.

3. Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on valmistella ehdotus uudeksi yhdyskuntarakentamislakiksi. Lakihankkeeseen liittyvät erityisesti ne tavoitteet, jotka on kirjattu Petteri Orpon hallitusohjelman lukuun 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Hallitusohjelman mukaisesti hankkeessa päivitetään kunnossapitolainsäädäntö vastaamaan nykyisiä tarpeita.

Hallituksen esitys uudeksi laiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyn 2026 aikana. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2028.

Lausuntopyyntöön vastaaminen

Lausuntopyyntöön vastataan lausuntopalvelu.fi -sivuston kautta. Lausunto annetaan pyydetysti hallituksen esityksen luvuittain (luvut 1-13). Lisäksi lausutaan lausuntopyyntöissä hallituksen esityksen luvuista 4, 7 ja 8 esitettyihin erillisiin kysymyksiin. Lisäksi lausutaan pyydettyyn Vaikutusten arviointi -kohtaan ja Vapaa sana -kohtaan.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet Kaupunkitekniikan vastuualueelta kunnossapitopäällikkö Pasi Leppäaho, Kaupunkisuunnittelun vastuualueelta suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen, kiertotalousasiantuntija Satu Virtanen ja suunnitteluinsinööri Inka Salo sekä Konsernihallinnosta juristi Lauri Uski.

Lahden kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Luonnokseen hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädäntöä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunnon syöttäminen lausuntopalvelu.fi -palveluun / kunnossapitopäällikkö

Liitteet

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Numero Otsikko

10 Lausunto yhdyskuntarakentamislakiluonnoksesta

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

52

Mannerheiminkadun ja Sotkankadun katusuunnitelmat

3158/10.03.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

projektipäällikkö Riku Tiittanen p. 044 482 0837

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hyväksyä Mannerheiminkadun jalankulku- ja pyöräilyväylän ja Sotkankadun katusuunnitelmat (piirustukset 2025-82-101A-K, 2025-82-102-K, 2025-82-201-K, 2025-82-202-K, 2025-82-203A-K, 2025-82-151A-Li).

Perusteluosa

Tiivistelmä

Suunnitellut Sotkankatu ja Mannerheiminkadun jalankulku- ja pyöräilytien osa ovat Möysän ja Järvenpään kaupunginosissa. Alueella on voimassa olevat asemakaavat (398A-092, 398A-2827b, 39844819/A, 398A-2804, 398A-1635a ja 39844897/A).

Sotkankatu on päättävä teollisuusalueen tonttikatu. Hankkeen alustava kustannusarvio on 1,73 M€ (alv 0 %).

Suunnitelman lähtökohdat

Mannerheiminkadun jalankulku- ja pyöräilytie on pyöräilyn pääreittiyhteys keskustasta itään kohti Nastolaa ja Pippon aluetta. Suunnittelun tavoitteena on laadukas, sujuva ja turvallinen pyöräilyn pääreittiyhteys.

Väylävirasto tulee uusimaan Heinolan radalla oleva Pekanmäen alikulkusillan (U-4364), jonka ali Mannerheiminkadun jk/pp-tie kulkee. Uusi alikulkusilta rakennetaan nykyisen sillan viereen, jotta alikululle saadaan riittävä alituskorkeus. Alikulkusillan kustannuksista vastaa Väylävirasto kokonaisuudessaan.

Alustavaksi alikulkusillan rakentamisajaksi on Väylävirasto kaavaillut vuotta 2027, jolloin myös jk/pp-tien muutokset tulevat tehtäväksi.

Suunnitelman sisältö

Suunniteltu jk/pp-väylä liittyy nykyiseen väylään suunnittelualueen molemmissa päissä. Sotkankadun ja Nastolantien liittymää parannetaan ja Sotkankadun länsipäähän suunnitellaan uusi kiinteistöille johtava ajoyhteys, joka liittyy nykyiseen kulkuväylään.

Pekanmäen alikulkusillan ja rata-alueella tehtävien töiden suunnitelmat on Väylävirasto teettänyt erikseen. Jk/pp-tien suunnitelmat on sovitettu yhteen alikulkusillan suunnitelmien kanssa.

Jk/pp-väylän pyörätien leveys on 3 m ja jalkakäytävän 2 m. Kulkumuodot erotellaan toisistaan maaliviivalla. Sotkankadun varressa kulkee pelkästään pyörätie, jonka leveys on 3 m. Suunnittelualueen itäosassa nykyinen jk/pp-väylä linjataan uudelleen, väylän leveys on 3,5 m. Jyrkille luiskaosuuksille rakennetaan tukimuurit. Sotkankatu linjataan osittain uudestaan, jotta pyörätie ja tukimuurit saadaan toteutettua.

Suunnitellut kadut on esitetty piirustuksissa nrot:

2025-82-101A-K

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, plv 1630-1930, asemapiirros

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

2025-82-102-K

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, plv 1930-2260, asemapiirros

2025-82-151A-Li

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, liikennemerkkijärjestelyt

2025-82-201-K

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, Jk/pp-tie 1, pituusleikkaus

2025-82-202-K

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, Jk/pp-tie 2, pituusleikkaus

2025-82-203A-K

Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, Sotkankadun ajoyhteys ja haara, pituusleikkaus

Asianosaisten kuuleminen

Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä 4.–17.12.2025 Palvelutorin Osallistumistila Kymppissä sekä kaupungin verkkosivuilla. Kadunvarren kiinteistöille jaettiin tiedote nähtävillä olosta kirjeitse.

Katusuunnitelmasta tuli yksi muistutus nähtävillä olon aikana. Muistutus koski raskaan liikenteen kulkuedellytyksistä kadun varressa olevalle kiinteistölle.

Muistutus löytyy liitteistä.

Vastineet muistutuksiin

Katusuunnitelmia korjattiin nähtävillä olon jälkeen vastaamaan muistutuksessa esiin tuotuja kohtia (suunnitelmien revisio A).

Lautakunnan toimivalta asiassa perustuu Lahden kaupungin hallintosäännön 2025/18 Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukon, kohta: yleisten alueiden pito.

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote ilman liitteitä: muistutuksen jättäjä, asianosaiset, projektipäällikkö,
taloussihteeri

Liitteet

Numero	Otsikko
11	Mannerheiminkadun jk/pp-väylä, plv 1630-1930, asemapiirros, piirustusnumero 2025-82-101A-K
12	Mannerheiminkatu, liikenteenohjaussuunnitelma jalankulku- ja pyöräväylä (Sotkankatu), piirustusnumero 2025-82-151A-Li
13	Mannerheiminkatu katusuunnitelma jalankulku- ja pyöräväylä (Sotkankatu), pituusleikkaus, piirustusnumero 2025-82-201-K
14	Mannerheiminkatu katusuunnitelma jalankulku- ja pyöräväylä (Sotkankatu), asemapiirustus, piirustusnumero 2025-82-102-K
15	Mannerheiminkatu katusuunnitelma jalankulku- ja pyöräväylä (Sotkankatu), pituusleikkaus, piirustusnumero 2025-82-202-K
16	Mannerheiminkatu katusuunnitelma jalankulku- ja pyöräväylä (Sotkankatu), pituusleikkaus, piirustusnumero 2025-82-203-K
17	Katusuunnitelmaselostus
18	Muistutus, Mannerheiminkatu jkpp (Sotkankatu)

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

53

Jalkarannantien, Kiikkulankatu, Vuorisenkatu, Kankolankatu, Sarvikatu katusuunnitelma

993/10.03.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

projektipäällikkö Riku Tiittanen p 044 482 0837

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hyväksyä Jalkarannantien, Kiikkulankadun, Vuorisenkadun, Kankolankadun ja Sarvikadun katusuunnitelmat (piirustukset 2025-98-101-K, 2025-98-151-Li, 2025-98-201-K, 2025-202-K).

Perusteluosa

Tiivistelmä

Suunnitelma koskee Jalkarannantien kahden uuden liikenneympyrän sekä Vuorisenkadun katujärjestelyjä. Suunnittelualue sijoittuu Mononkadun ja Kiikkulankadun välille Jalkarannan kaupunginosassa. Suunnitelman tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta, jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta sekä joukkoliikenteen toimivuutta. Kevyen liikenteen yhteyksiä selkeytetään, pysäkkejä siirretään ja risteysalueita korotetaan. Lisäksi uusitaan yksi alikulkukäytävä ja kaksi korjataan

Hankkeen alustava kustannusarvio on 1,95M € (alv 0 %).

Suunnitelman lähtökohdat

Katusuunnitelman laatimisen taustalla on tarve parantaa liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta Jalkarannantiellä sekä sen liittymissä. Kankolankadun ja Kiikkulankadun liittymiin toteutettavat liikenneympyrät korvaavat nykyiset risteysjärjestelyt ja tukevat sekä ajoneuvoliikennettä että joukkoliikenteen pysäkkitoimintaa. Vuorisenkatu toimii tärkeänä pääpyöräilyreittinä, jonka turvallisuutta ja selkeyttä parannetaan mm. risteysalueiden korottamisella ja väyläjärjestelyjen erotellulla toteutuksella. Suunnitelma sisältää myös useita jalankulun ja pyöräilyn parannustoimia, kuten kevyen liikenteen väylän rakentamisen Jalkarannantien varteen sekä uusien yhteyksien toteuttamisen Kankolan puistikosta Kiikkulankadulle. Alueella olevia vanhoja ja huonokuntoisia portaita poistetaan, ja korvattavat yhteydet linjataan loivemmiksi tai maisemoidaan asianmukaisesti. Lisäksi Kankolankadun alikulku uusitaan ja sen yhteydessä siltaa ja kevyenliikenteenväylää siirretään länteen.

Suunnitelman sisältö

Jalkarannantie toimii alueen pääväylänä ja sen katualueen leveys vaihtelee 33–45 metrin välillä. Ajouradan leveys on 7 metriä suunnittelualueen alkupuolella ja kasvaa 8 metriin loppupäässä. Jalankulun ja pyöräilyn väylä on kolme metriä leveä paaluvälillä 0–480, mikä parantaa väyläverkoston jatkuvuutta ja turvallisuutta. Suunnitelman keskeiset liikenteelliset muutokset ovat liikenneympyröiden rakentaminen Sarvikadun ja Kiikkulankadun liittymiin, joiden avulla sujuvuus ja turvallisuus paranevat sekä paikallisliikenteessä että läpikulkuliikenteessä. Vuorisenkadulle toteutetaan eroteltu jalankulku- ja pyöräväylä, jossa molempien kulkumuotojen tilantarve on huomioitu vaihtelevin leveysmitoin.

Kankolankadun alikulku uusitaan kokonaan ja Sarvirinteen sekä Kiikkulankadun alikulut peruskorjataan.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Jalkarannantien ajoradat ja kevyenliikenteen väylät päällystetään asfaltilla, kun taas viheralueiden yhteyksissä käytetään kivituhkaa luontevan ja kevyen rakenteen aikaansaamiseksi. Jalkarannantien ja kevyenliikenteen väylän väliin jäävät kapeat kohdat laatoitetaan, kun taas leveämmät alueet nurmetetaan tai niitytetään, mikä lisää katuvihreän monimuotoisuutta ja pehmentää kaupunkikuvaa. Pohjoispuolelle paaluvälille 580–625 istutetaan matalaa pensaskasvillisuutta. Poistuvien bussipysäkkien kohdalla tilat maisemoidaan istuttamalla nurmea ja uusia puita.

Valaistus

Katuvalaistus säilyy suurimmaksi osaksi ennallaan, mutta osa valaisimista poistetaan tai siirretään vastaamaan muuttuneita linjauksia ja uusia kevyenliikenteen yhteyksiä. Valaistuksen muutokset tukevat turvallista liikkumista niin jalankulkijoille, pyöräilijöille kuin ajoneuvoliikenteelle.

Tasaus ja kuivatus

Tasaukset noudattavat pääosin nykyisiä korkeustasoja, mutta paaluvälillä 400–500 niitä nostetaan hieman, jotta uusittava alikulkukäytävä voidaan toteuttaa suunnitelmien mukaisesti. Kuivatus hoidetaan nykyistä hulevesiviemärijärjestelmää hyödyntäen, sitä täydentämällä ja tarvittaessa paikallisesti imeyttämällä avo-ojien ja painanteiden avulla. Näin varmistetaan katualueen toimivuus ja sääolosuhteiden aiheuttamien hulevesikuormien hallinta.

Esteettömyys

Jalkarannantie täyttää esteettömyysvaatimukset, sillä kadun pituuskaltevuus ei ylitä 8 prosenttia. Linja-autopysäkeille rakennetaan esteettömyyden erikoistason yhteydet, joiden pituuskaltevuus on alle 5 prosenttia. Myös risteysjärjestelyt ja alikulkujen uusiminen tukevat kevyenliikenteen helppoa ja turvallista liikkumista koko suunnittelualueella.

Suunnitellut kadut on esitetty piirustuksissa nrot:

2025-98-101-K

Jalkarannantie välillä Monontie – Petäjäkatu asemapiirros

2025-98-151-Li

Jalkarannantie välillä Monontie – Kiikkulankatu -Kiikkulankatu-Mäkirinteenkatu ja Kankolankatu-Sarvikatu liikenneympyrät-Alikulkukäytävät U-3427, U-3424 ja U-3425

2025-98-201-K

Jalkarannantie välillä Monontie – Petäjäkatu pituusleikkaus

2025-98-202-K

Jalkarannantie välillä Monontie – Petäjäkatu tyyppipoikkileikkaukset

Jalkarannantien katusuunnitelmaselostus

Asianosaisten kuuleminen

Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä 4.12.17.12.2025 Palvelutorin Osallistumistila Kymppissä sekä kaupungin verkkosivuilla. Kadunvarren kiinteistöille jaettiin tiedote nähtävillä olosta kirjeitse.

Katusuunnitelmista tuli yksi muistutus nähtävillä olon aikana. Muistutus koski Jalkarannantien ja Sarvikadun liittymän läheisyydessä olevaa keskustan suuntaa palvelevan linja-autopysäkin siirtämistä sekä poistettavan puuston korvaamista ja nurmialueiden muuttamista niityiksi.

Muistutus löytyy liitteistä.

Vastineet muistutuksiin

Katusuunnitelmassa kaksi pysäkkiparia on korvattu yhdellä pysäkkiparilla, joka on sijoitettu alueen palveluiden lähelle, jolloin se palvelee linja-auton käyttäjiä

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

mahdollisimman tehokkaasti. Sarvikadun ja Jalkarannantien liittymän pysäkkiparia ei myöskään olisi voinut säilyttää nykyisellä paikallaan liittymän uusien liikennejärjestelyiden takia.

Katualueelle istutetaan uusia puita korvaamaan urakan aikana poistettavat puut. Katualueen nurmialueen muuttamisella niityiksi saadaan lisättyä alueen kasvillisuuden monipuolisuutta. Niittyalueiden hoidossa otetaan huomioon jalankulku ja pyöräliikenteen näkyvyys alikulkutunnelin kohdalla.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote ilman liitteitä: muistutuksen jättäjä, asianosaiset, projektipäällikkö, taloussihteeri

Liitteet

Numero	Otsikko
19	Jalkarannantie, Katusuunnitelma, Piirustusnumero 2025-98-101-K
20	Jalkarannantie, Liikenteenohjaussuunnitelma, Piirustusnumero 2025-98-151-Li
21	Jalkarannantie, Pituusleikkaus, Piirustusnumero 2025-98-201-K
22	Jalkarannantie, Tyyppipoikkileikkaukset, Piirustusnumero 2025-98-202-K
23	Jalkarannantie, Katusuunnitelma, Katusuunnitelmaselostus
24	Muistutus Jalkarannantien katusuunnitelmasta

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

54

Valtuustoaloite: Mahdollistetaan talviulkoilureittien ylläpito vapaaehtoisten toimesta hallinnollisesti kevyellä menettelyllä

929/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kunnossapitoinsinööri Tanja Pakkanen, p. 044 482 0554

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn

Perusteluosa

KD:n valtuustoryhmä ja 19 muuta valtuutettua jättivät 9.2.2026 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Aloitteessa esitämme, että Lahden kaupungille luodaan hallinnollisesti kevyt menettely, jolla annetaan lupa vapaaehtoiselle talviulkoilureittien ylläpidolle, mikäli mahdollisuutta kaupungilta tiedustellaan ja mikäli painavaa estettä luvan myöntämiselle ei ole. Lajin harrastajien tarpeet otetaan menettelyssä huomioon ja etsitään keinot mahdollistaa reittien vapaaehtoinen ylläpito lajin tarpeet

huomioiden. Mikäli samalla alueella on useita halukkaita reittien ylläpitoon, kaupunki koordinoi, että reittien ylläpito sujuu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lahdessa on eripuolilla kaupunkia talkoohenkisiä ulkoilun ja liikunnan ystäviä, jotka tekevät talviliikuntareittejä omalla ajallaan ja kalustollaan. Useilla järvillämme on talvisin jään niin salliessa ainoastaan yksityisten henkilöiden tai yritysten ylläpitämiä hiihto-, luistelu- tai kävelyreittejä. Nämä reitit liikuttavat satoja, ellei tuhansia ihmisiä. Esimerkiksi Lahti myönsi joulukuussa 2025 hiihtoharrastaja Sami Aavikolle ansaitun Vuoden hyvinvointiteko -tunnustuksen. Aavikko kunnostaa ja täydentää latuverkostoa omalla ajallaan ja kustannuksellaan muun muassa Kymijärvellä ja päiväkotien läheisyydessä, edistäen näin lähiliikuntaa ja luontomyönteisyyttä. Palkinnon perusteluissa mainitaan, että hän on esimerkki hyvästä kansalaistoiminnasta, joka lisää hyvinvointia ja kestävästä liikkumisesta.

Reittien ylläpitoon tarvitaan usein moottorikäyttöistä laitetta, joiden kulkunopeus on vastaava kuin kevyellä liikenteellä. Yleistyvät sähköiset mikroliikkumisvälineet tuovat tulevaisuudessa uusia mahdollisuuksia reittien kunnostukseen. Ylläpitoon kuuluvien ajojen ei ole todettu aiheuttaneen turvallisuusuhkia tai haittaa ulkoilijoille. Pikemminkin ulkoilijat ovat hyötäneet laajasti vapaaehtoisten toiminnasta Lahdessa.

Kaupunki toimii epäjohdonmukaisesti kieltäessään toisaalla vapaaehtoistoiminnan reittien ylläpidossa. Lahden Polkupyörähuolto on aiemmin ylläpitänyt maastopyöräilyyn sopivia talvipolkureittejä Salpausselän maastossa nimenomaan lajin tarpeet huomioiden. Samat reitit ovat olleet myös kävelijöiden ja polkujuoksijoiden suosiossa. Reitien ylläpidossa on käytetty niin sanottua snowdogia, pientä moottoriajoneuvoa, joka kulkee keskivertoa maastopyöräilijää hitaammin. Lumimopon tyyppistä snowdogia ajaa kuljettaja ja sen perässä kuljetetaan autonrengasta, jolla polun pinta painuu tasaiseksi ja sopivan levyiseksi ulkoiluun, maastoa mukailen. Renkaan kyydissä on toinen henkilö painona. Snowdogissa

vilkkuu oranssi varoitusvalo. Ylläpitotyö on helposti havaittavissa ja hallittavissa; tiettävästi vaaratilanteita ei ole ollut. Ylläpidon jäljiltä polut ovat napakan tasaiset.

Reitin kunnostus edellä kuvatulla tavalla on samalla niin sanottua kestäväyttämistä, jota tehdään runsaasti pohjoisen hiihtokeskuksissa. Kun reitti on kestävytetty ja hyvässä kunnossa, käyttäjät valitsevat reitin ja luonnon kulumisen muualta ja reittien leviäminen estyy. Lahden Polkupyörähuollon ylläpitämät pari reittiä ovat kulkeneet jo merkityillä polkureiteillä, joten toiminta on maaston kulumisen näkökulmasta pikemminkin suojelutoimi kuin haittaa aiheuttavaa. Kuitenkin viranhaltija on julkisuudessa olevien tietojen mukaan kieltänyt toiminnan.

Talvimaastopyöräilyreitin ylläpidon jatkaminen tulee sallia ja luoda samalla hallinnollisesti kevyt menettely, jolla vapaaehtoinen reittien ylläpito kunkin lajin vaatimalla tavalla lähtökohtaisesti mahdollistetaan.

Hallinnollisesti kevyt menettely voi olla esimerkiksi sähköpostin kautta tapahtuva tiedustelu ja siihen vastaaminen. Reitin sijainti, ylläpitotapa ja tavoite tulee kuvata tiedustelussa. Vastauksessa tuodaan esille, että vapaaehtoinen vastaa itse toiminnan turvallisuudesta ja vähäisestä häiriöstä ulkoilijoille ja että moottorikäyttöisen kunnostusvälineen nopeus ei saa ylittää tiettyä reitille sopivaa nopeutta (10-25 km/h).

Talviulkoilureittien ylläpidon mahdollistaminen on kaupungin strategian toimeenpanoa. Strategian mukaan muun muassa:

”Edistämme liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Mahdollistamme monipuoliset harrastusmahdollisuudet kaikenikäisille.”

”Lisäämme yhteisöllisyyttä.”

”Olemme houkutteleva urheilukaupunki.”

”Annamme lahtelaisille valtaa ja vastuuta kehittää omaa asuinympäristöään.”

Näillä perusteluilla toivomme aloitteen etenevän ripeästi ja mahdollistamisen kulttuurin vahvistamista kaupungissa.”

Vastaus aloitteeseen

Talviulkoilureitit ja -polut tukevat liikunnallista elämäntapaa, yhteisöllisyyttä sekä kaupungin strategisia tavoitteita hyvinvoinnin ja kestävän liikkumisen edistämisestä, ja on tärkeää, että kaupunkilaisilla on mahdollisuus liikkua, harrastaa ja hyödyntää kaupungin lähiluontoa myös talviaikaan.

Lahden Kaupunki tunnistaa ja arvostaa vapaaehtoistoimintaa, jota Lahdessa tehdään omaehtoisesti ulkoilureittien ja polkujen käytettävyyden parantamiseksi. Aloitteessa esiin nostettu talkoohenki ja harrastajien aktiivisuus ovat myönteinen ilmiö, jota kaupunki ei lähtökohtaisesti halua rajoittaa.

Kulutuspalvelulaki ja vastuun määräytyminen

Reittien hoitoa ja kunnossapitoa koskevia linjauksia ohjaa 5.5.2025 voimaan tullut kulutuspalvelulaki (185/2025), joka koskee myös maksuttomia ulkoilupalveluja, kuten maastoliikuntapolkuja.

Kulutuspalvelulain mukaan palveluntarjoajan velvollisuutena on:

- tunnistaa ja arvioida toimintaan liittyvät terveyteen kohdistuvat vaarat
- huolehtia riskien ennakoivasta hallinnasta
- dokumentoida keskeiset turvallisuutta koskevat tiedot
- sekä informoida käyttäjiä palveluun liittyvistä vaaroista ja rajoituksista

Mikäli kaupunki mahdollistaa, ohjaa tai koordinoi reittien hoitoa, kaupunki toimii lain tarkoittamana palveluntarjoajana ja vastaa siitä, että toiminta täyttää

kulutuspalvelulain vaatimukset. Vastuu käyttäjäturvallisuudesta ei ole siirrettävissä vapaaehtoisille pelkällä luvalla tai vastuuvapauslausekkeella.

Hallinnollisesti kevyt omaehtoinen toiminta

Hallinnollisesti kevyenä mahdollistamisena voidaan pitää sellaista omaehtoista toimintaa, joka rinnastuu tavanomaiseen ulkoiluun ja liikkumiseen. Tällaisena voidaan pitää esimerkiksi sähköavusteisella polkupyörällä ja sen perässä vedettävällä renkaalla tapahtuvaa polkujen tamppaamista, jota harrastajat voivat tehdä oma-aloitteisesti liikkueensa reiteillä.

Tämäntyyppinen toiminta ei edellytä kaupungin erillistä lupamenettelyä tai koordinoitua. Kaupunki ei ohjaa, tilaa eikä organisoi toimintaa, eikä sillä ole käytännössä mahdollisuutta eikä tarvetta valvoa yksittäisten harrastajien omaehtoista liikkumista reiteillä. Toiminta ei siten muodostu kaupungin järjestämäksi palveluksi.

Koneellisesti toteutettava reittien hoito

Koneellisesti toteutettava reittien hoito, kuten moottorikäyttöisillä laitteilla tehtävä polkujen muokkaaminen tai kunnossapito, muodostaa luonteeltaan erilaista toimintaa kuin harrastajien omaehtoinen liikkuminen. Koneellisessa hoidossa vaikutetaan suoraan reittien rakenteeseen, kulutuskestävyyteen ja muiden käyttäjien turvallisuuteen.

Kulutuspalvelulain velvoitteiden vuoksi kaupunki ei voi mahdollistaa koneellista reittien hoitoa ilman, että:

- kaupungilla on ennakolta tieto siitä, mitä työtä tehdään, missä ja milloin
- työ voidaan yhteensovittaa muun kunnossapidon ja reittien käytön kanssa
- toiminta noudattaa yhtenäisiä turvallisuus- ja hoitoperiaatteita

- turvallisuuteen liittyvät havainnot ja toimenpiteet dokumentoidaan
- Näistä syistä koneellisesti toteutettava reittien hoito ei ole hallinnollisesti kevyttä toimintaa, vaan edellyttää suunnittelua, koordinointia ja dokumentointia.

Aloitteessa esitetään talvihoidon toteuttamista moottorikäyttöisellä laitteella siten, että laitteen perässä vedetään autonrengasta ja renkaan päällä on henkilö painona, eikä tämänkaltaista työmenetelmää voida sallia. Menetelmä ei täytä henkilöturvallisuutta koskevia vaatimuksia eikä ole kulutuspalvelulain (185/2025) edellyttämän ennakoivan riskienhallinnan näkökulmasta hyväksyttävä. Mikäli tällainen toiminta tapahtuisi kaupungin mahdollistamana tai hyväksymänä, kaupunki toimisi palveluntarjoajana ja vastaisi käyttäjien sekä työn suorittamiseen osallistuvien henkilöiden turvallisuudesta. Tästä syystä koneellisesti toteutettava reittien hoito on rajattu kaupungin ohjaamaan ja työohjeiden mukaiseen kunnossapitoon, eikä aloitteessa kuvattua työmenetelmää voida mahdollistaa.

Kaupungin kunnossapitokäytännöt ja ostopalvelut

Kaupunki toteuttaa maastoliikuntapolkujen kunnossapitoa yksityiskohtaisten työohjeiden mukaisesti, jotka ohjaavat polkujen ympärivuotista hoitoa. Työohjeissa on määritelty mm.:

- kunnossapidon tarkoitus ja rajaukset eri vuodenaikoina
- ne reitit, joille talvikunnossapitoa tehdään
- käytettävät menetelmät ja ajankohdat
- koneellisen hoidon turvallisuusedellytykset
- riskienhallinta, raportointi ja dokumentointi

Kunnossapitotyö toteutetaan osin ostopalveluna, ja se perustuu kaupungin ja sopimuskumppaneiden välisiin ennalta sovittuihin pelisääntöihin. Näihin kuuluvat esimerkiksi:

Kaupunkiympäristölautakunta Esityslista

nro 4

- vaarallisten ja kivikkoisten osuuksien kiertäminen
- reittivalinnat käyttäjäturvallisuus edellä
- reittien kunnon ja kulumisen systemaattinen seuranta

Näiden periaatteiden toteutuminen edellyttää kokonaisnäkemyksiä reittiverkostosta ja sen käytöstä. Vapaaehtoisilla ei välttämättä ole käytettävissään tietoa näistä ratkaisuista, minkä vuoksi koneellinen kunnossapito edellyttää aina kaupungin ohjausta ja yhteensovittamista.

Maastoliikuntapolkujen kehittäminen

Kaupunki kehittää maastoliikuntapolkuverkostoa pitkäjänteisesti huomioiden kulutuspalvelulain velvoitteet ja polkujen ympärivuotisen käytön. Kaupunki on käynnistämässä maastoliikuntapolkujen yleissuunnittelua, jonka tavoitteena on parantaa polkujen rakenteita, kestävyyttä, opastusta ja turvallisuutta usean vuoden aikajänteellä.

Yleissuunnittelussa tarkastellaan muun muassa:

- pohjarakenteiden ja kulutuskestävyyden parantamista
- vaarallisten ja kulumisherkkien osuuksien rakenteellisia ratkaisuja
- opasteiden ja reittien selkeyttä
- polkujen ympärivuotista käyttöä ja talvikunnossapidon tarpeita

Tavoitteena on, että suunnittelun ja vaiheittaisen toteutuksen myötä polkujen hoitaminen, myös talviaikaan, on jatkossa helpompaa, turvallisempaa ja hallitumpaa sekä käyttäjien että kaupungin vastuiden näkökulmasta.

Yhteenveto

Kaupunki suhtautuu valtuustoaloitteeseen myönteisesti siltä osin kuin se koskee vapaaehtoisten omaehtoista, kevyttä ja hallinnollista lupamenettelyä

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

edellyttämätöntä toimintaa, joka rinnastuu tavanomaiseen ulkoiluun ja liikkumiseen.

Sen sijaan koneellisesti toteutettava reittien kunnossapito edellyttää kulutuspalvelulain mukaisesti kaupungilta ennakkotietoa, koordinointia ja dokumentointia, eikä sitä voida toteuttaa hallinnollisesti kevyenä menettelynä. Linjaus perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, käyttäjäturvallisuuteen sekä kaupungin vastuuseen ulkoilupalveluiden järjestäjänä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Numero Otsikko

25 KDn valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite Mahdollistetaan talviulkoilureittien ylläpito vapaaehtoisten toimesta hallinnollisesti kevyellä menettelyllä

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

55

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset
ajalta 13.3.–8.4.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunkiympäristölautakunta
Esityslista

nro 4

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

56
Muut asiat

Päätös

Esittelijä
kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus
Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku
Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-